

BEHEERSPLAN VOOR HET RESERVAATSGBIED

"DE WILPSE UITERWAARD"

BEHEERSPLAN

<u>INHOUD</u>	<u>Blz.</u>
1. INLEIDING	1
2. DE DOELEINDEN VAN NATUUR EN LANDSCHAPSBEHEER	2
3. HET BEHEER	3
3.1. <u>Overzicht beheersbepalingen</u>	3
3.2. <u>Bijzondere voorwaarden</u>	4
3.3. <u>De ontheffingen</u>	4
4. HET VERGELIJKINGSGEBIED	6
5. DE LANDBOUW IN HET RESERVAATSGEBIED EN IN HET VERGELIJKINGS- GEBIED	7
5.1. <u>Reservaatsgebied</u>	7
5.1.1. Bedrijfsstructuur	7
5.1.2. Bedrijfsvoering	7
5.1.3. Cultuurtechnische omstandigheden	8
5.2. <u>Vergelijkingsgebied</u>	9
5.2.1. Bedrijfsstructuur	9
5.2.2. Bedrijfsvoering	9
6. DE GRONDSLAGEN VOOR DE VERGOEDINGEN	11
6.1. <u>Beheersvergoeding</u>	11
6.2. <u>Aanpassingsvergoeding</u>	11
6.3. <u>De verpachtersvergoeding</u>	11
6.4. <u>Grondslagen voor de vergoedingen</u>	12
- <u>TOELICHTING OP HET BEHEERSPLAN</u>	
- <u>BIJLAGEN</u>	
1. Kaart reservaatsgebied De Wilpse Uiterwaard	
2. Kaart vergelijkingsgebied	
3. De beheersverplichtingen	
4. Overzicht van de vergoedingen	

1. INLEIDING

In de Nota Voorrangsinventarisatie Relatienotagebieden is door de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening aan het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland een voorstel gedaan voor toepassing bij voorrang van beheersregelingen in een aantal gebieden in Gelderland.

Nabij Twello werd voorgesteld om beheersregelingen toe te passen in de Wilpse Uiterwaard. Voorts kreeg de Centrale Cultuurtechnische Commissie de mogelijkheid om in de ruilverkavelingen in voorbereiding kleine oppervlakten aan te wijzen voor toepassing van beheersregelingen.

Het bestuurlijk overleg dat hierop volgde heeft ertoe geleid dat de Centrale Cultuurtechnische Commissie in overeenstemming met het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland in haar 338e vergadering d.d. 27 maart 1981 de concrete begrenzing heeft vastgesteld van de reservaatgebieden in de ruilverkaveling "Twello".

Vervolgens heeft de Commissie Beheer Landbouwgronden in haar 18e vergadering d.d. 9 februari 1984 de Beschikking beheersovereenkomsten 1983 voor de reservaatgebieden van toepassing verklaard en aan de Provinciale Commissie Beheer Landbouwgronden in Gelderland verzocht om voor die gebieden een ontwerp-beheersplan op te stellen.

Het verzoek betreft de volgende reservaatgebieden:

1.	gronden nabij de Meintjes	2,10 00 ha
2.	gronden nabij de Kraaigraaf	15,10 00 ha
3.	gronden nabij de Zwarte Kolkstraat	9,50 00 ha
4.	gronden nabij de Veluwse Bandijk	10,20 00 ha
5.	De Wilpse Uiterwaard	130,90 00 ha
totaal		167,80 00 ha.

Voor de gebiedjes, genoemd onder de nummers 1, 2, 3 en 4 is geen beheersplan opgesteld. Deze gebiedjes zullen in het kader van de ruilverkaveling binnen afzienbare tijd worden verworven en toegedeeld aan natuurbeschermingsinstanties.

2. DE DOELEINDEN VAN NATUUR EN LANDSCHAPSBEHEER

De Wilpse Uiterwaard is een reliëfrijke uiterwaard met grote, onregelmatige kavels. Mede doordat de grondwaterstand sterk wisselt, toont het gebied een grote variatie in de intensiteit van het landbouwkundig gebruik.

De beheerdoelstellingen luiden als volgt.

- Handhaving van kenmerkende geologische en geomorfologische elementen, structuren en processen, voorts met name het onregelmatige reliëf en de bodemopbouw alsmede de openheid van het gebied dienen te worden gehandhaafd.
- Handhaving van de kenmerkende abiotische omstandigheden en de daarbij behorende levensgemeenschappen, in het bijzonder de waardevolle stroomdal-graslandvegetaties en de stroomdalwatervegetaties.
- Handhaving van de kenmerkende eigenschappen, die het gebied geschikt maken als broedgebied van diverse moeras- en weidevogels en als foerageer- en pleisterplaats van vele watervogels.

3. HET BEHEER

Door middel van beheersbepalingen is aangegeven wat in het kader van een landbouwkundige bedrijfsvoering kan worden verricht of nagelaten om de landschapelijke en natuurwetenschappelijke waarden in het reservaatgebied te handhaven of te verhogen.

De factoren waarmee rekening is gehouden bij het samenstellen van de verschillende beheerspakketten zijn:

- de doeleinden, zoals deze zijn genoemd in hoofdstuk 2;
- de mogelijkheden tot inpassing van het beheer in de agrarische bedrijfsvoering.

Op basis van deze factoren is een aantal pakketten beheersbepalingen samengesteld waaruit landbouwers - indien ze een beheersovereenkomst willen afsluiten - een keuze kunnen maken.

3.1. OVERZICHT BEHEERSBEPALINGEN

De hierna aangegeven beheersbepalingen zijn gerangschikt in een vijftal beheerspakketten. Op basis van deze beheerspakketten kunnen beheersovereenkomsten worden afgesloten.

Beheersbepalingen	Beheerspakketten				
	1	2	3	4	5
1. geen werkzaamheden uitvoeren die een wijziging van het ontwateringspatroon tot gevolg hebben	x	x	x	x	x
2. geen werkzaamheden uitvoeren die een wijziging van de ontwateringscapaciteit van waterlopen en greppels tot gevolg hebben	x	x	x	x	x
3. geen werkzaamheden uitvoeren die een wijziging van het reliëf of van het bodemprofiel tot gevolg hebben	x	x	x	x	x
4. geen ruwvoer of afval opslaan	x	x	x	x	x
5. geen zuiveringsslib gebruiken	x	x	x	x	x
6. geen chemische onkruidbestrijdingsmiddelen gebruiken; pleksgewijze toepassing van deze middelen is toegestaan	x	x	x	x	x
7. graslanden niet scheuren	x	x	x	x	x
8. niet rollen en niet slepen in het tijdvak van 1 april tot 15 juni tenzij binnen 1 week na overstroming	x	x	x	x	x
9. geen mestvarkensdrijfmest gebruiken	x	x			
10. geen drijfmest gebruiken in het tijdvak van 1 oktober tot 1 maart en van 1 april tot 1 juni	x				
11. geen drijfmest gebruiken in het tijdvak van 1 oktober tot 1 maart en van 1 april tot 15 juni		x			
12. geen drijfmest gebruiken			x	x	x
13. niet maaien en niet wieden voor 1 juni	x		x		
14. niet maaien en niet wieden voor 15 juni		x		x	
15. niet maaien voor 15 juni					x
16. geen kunstmest gebruiken voor 15 mei					x

Voor een weergave van de formulering van de hierboven genoemde beheersbepalingen en de hierna te noemen ontheffingsmogelijkheden zoals deze uiteindelijk in de beheersovereenkomsten zullen worden opgenomen, wordt verwezen naar de bij dit beheersplan behorende bijlage 3.

3.2. BIJZONDERE VOORWAARDEN

- Een ondernemer kan in principe zelf beslissen welke oppervlakte hij voor een beheersovereenkomst wenst aan te bieden, met dien verstande dat de overeenkomst dient te worden afgesloten voor beheerbare eenheden grasland die uit ten minste 1 perceel bestaan. Een ondernemer kan - op basis van verschillende pakketten - per perceel een beheersovereenkomst afsluiten. In geval beheerspakket 5 wordt overeengekomen, dient tevens op ten minste één perceel een pakket te worden overeengekomen waarin een uitstel van de vroegste inscharringsdatum en de maaidatum geldt.
- De bepalingen zijn niet van toepassing indien zij in strijd zijn met publiekrechtelijke regelingen van de rijksoverheid of van lagere publiekrechtelijke lichamen en indien op een daartoe ingediend verzoek geen ontheffing van de desbetreffende regeling is verkregen.

3.3. DE ONTHEFFINGEN

Ontheffing van een beheersverplichting heeft betrekking op niet voorzienbare zaken. Het betreft een handeling met een incidenteel karakter die door de ondernemer onder bepaalde omstandigheden kan worden uitgevoerd. Ontheffing kan worden verleend wanneer de bedrijfsvoering ernstig wordt geschaad bij nakoming van de beheersverplichting.

Beheersverplichtingen waarvan in bepaalde situaties ontheffing kan worden verleend, hebben geen verlagende invloed op de vergoeding.

De directeur Landelijke gebieden en Kwaliteitszorg kan na overleg met de consultant Natuur, Milieu en Faunabeheer en de directeur Landbouw en Voedselvoorziening ontheffing verlenen voor de bepalingen 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14 en 15.

Van de bepalingen 6 en 7 kan ontheffing worden verleend indien het grasland in belangrijke mate bestaat uit niet gewenste plantesoorten, zoals brandnetels, kweek, muur, paardebloem, akkerdistel en ridderzuring.

Van de bepalingen 10, 11 en 12 kan ontheffing worden verleend, indien door ongunstige omstandigheden het niet mogelijk is om de drijfmest elders uit te rijden, met dien verstande dat voor de toepassing van mestvarkensdrijfmest geen ontheffing van de bepalingen 11 en 12 wordt verleend.

In geval van dreigende overstroming kan ontheffing worden verleend van de bepalingen 13, 14 en 15. Indien een ondernemer zonder ontheffing zich niet houdt aan de beheersbepalingen met betrekking tot maaien en weiden in de beheersovereenkomst, zal de directeur achteraf bepalen in welke mate sprake is van in gebreke zijn (artikel 70 van de Beschikking Beheersovereenkomsten 1983). De ondernemer is niet in gebreke indien de afdeling Waterberichtgeving van de directie Bovenrivieren van Rijkswaterstaat een rivierstand, hoger dan 4,25 m +N.A.P. bij Deventer, heeft voorspeld en indien de ondernemer de handeling binnen 1 week nadien schriftelijk bij de directeur heeft gemeld.

Een verzoek om ontheffing dient door betrokkenen bij aangetekend schrijven te worden ingediend bij de directeur Landelijke Gebieden en Kwaliteitszorg, Postbus 9079, 6800 ED Arnhem.

De directeur dient binnen een tijdvak van 15 dagen na verzending van een verzoek om ontheffing zijn beslissing aangaande het verzoek bij aangetekend schrijven aan de ondernemer kenbaar te maken.

Indien de gevraagde ontheffing naar de mening van de aanvrager ten onrechte niet is verleend, kan de aanvrager het ontstane geschil voorleggen aan de Geschillencommissie (artikel 77 van de Beschikking Beheersovereenkomsten 1983).

4. HET VERGELIJKINGSGEBIED

Voor De Wilpse Uiterwaard is als vergelijkingsgebied aangewezen het overige deel van de ruilverkaveling "Twello".

Deze keuze is in sterke mate bepaald door het feit dat gebruikers van grond in het gebied door het gehele ruilverkavelingsblok verspreid voorkomen.

De begrenzing van het vergelijkingsgebied is aangegeven op bijlage 2.

5. DE LANDBOUW IN HET RESERVAATSGBIED EN IN HET VERGELIJKINGSGBIED

5.1. RESERVAATSGBIED

5.1.1. Bedrijfsstructuur

De cultuurgronden in De Wilpse Uiterwaard zijn in eigendom bij 22 eigenaren en in gebruik bij 15 gebruikers, waarvan er 10 hun hoofdberoep in de landbouw hebben.

De gemiddelde leeftijd van de bedrijfshoofden op deze hoofdberoepsbedrijven bedraagt 48 jaar; 6 van hen zijn ouder dan 50 jaar.

De percelen in het reservaatgebied zijn voornamelijk als grasland in gebruik; bedrijfsgebouwen zijn in het gebied niet aanwezig.

Op 8 bedrijven wordt melkvee gehouden.

Op 2 bedrijven komen mest- en fokvarkens voor, waarvan op één in combinatie met melkvee. Op een ander bedrijf is de kalvermesterij de enige produktietak.

De 7 bedrijven met uitsluitend melkveehouderij hebben een veestapel van gemiddeld 68 melkkoeien en 46 stuks jongvee per bedrijf.

De veebezetting op deze bedrijven is gemiddeld 3,16 g.v.e. per ha grasland en voedergewas. Deze groep bedrijven heeft ruim de helft van de oppervlakte in het reservaatgebied in gebruik, overwegend in het zuidelijk deel.

In de noordelijke helft van het gebied worden de percelen voornamelijk gebruikt door bedrijven of door niet-agrariërs, die er jongvee of mestvee laten weiden. Deze gronden worden minder intensief gebruikt.

Circa 82% van de oppervlakte cultuurgrond wordt gebruikt door hoofdberoepsbedrijven. In navolgende tabel zijn enkele bedrijfsstructurele kengetallen van deze bedrijven samengevat.

Tabel. Hoofdberoepsbedrijven.

Opp. in reservaat- gebied in % van de bedr.oppervlakte	Aantal bedrijv.	bedrijfs- opp. (ha)	Gemiddeld per bedrijf		
			opp. in gebied (ha)	aantal mk	aantal mk/ha grsl. + voederg.
10 - 20	3	37	6,0	72	2,0
20 - 30	3	37	9,1	78	1,7
30 - 60	2	29	13,4	63	1,8
60 - 75	2	24	17,4	53	2,3
totaal	10	33	9,8	68*	1,9*

* Betreft 8 bedrijven met melkkoeien.
Bron: landbouwtelling mei 1984.

5.1.2. Bedrijfsvoering

a. Voedervoorziening

In het noordelijke deel van de uiterwaard vindt voornamelijk beweiding met jongvee of mestvee plaats.

In het zuidelijke deel van de uiterwaard wordt het grasland, naast beweiding

met melkvee en jongvee, 1 à 2 maal per jaar gemaaid ten behoeve van de kuilvoerwinning. Van enkele percelen in het zuidelijke deel wordt hooi gewonnen, in het noordelijke deel komt hooiwinning meer voor.

Voor zover de waterstand in de uiterwaard dat toelaat, wordt het jongvee en mestvee gemiddeld omstreeks 15 april en het melkvee zo mogelijk een week later ingeschaard. Doorgaans kan in de uiterwaard het vee enkele dagen eerder worden ingeschaard dan op de binnendijkse percelen.

De eerste maaisnede wordt in de uiterwaard gemiddeld omstreeks 15 mei gewonnen.

b. Graslandonderhoud

De graslanden in de uiterwaard worden bijna niet gerold. Wel wordt de weidesleep gebruikt om de zode los te halen en om eventueel aanwezig rivierslib te verspreiden. Deze bewerking wordt doorgaans in maart toegepast en in de periode juni-augustus herhaald om de mest van weidend vee te verdelen. Deze bewerking wordt met name toegepast op de bedrijven aan de Weerdseweg.

Graslandvernieuwing komt in het gebied nagenoeg niet voor. Op slechts enkele bedrijven wordt in beperkte mate grasland doorgezaaid of gescheurd ten behoeve van herinzaai.

In het zuidelijke deel van de uiterwaard vindt jaarlijks op een groot deel van de graslandpercelen een volleveldbespuiting met chemische onkruidbestrijdingsmiddelen plaats ter bestrijding van met name ridderzuring en distels.

c. Bemesting

Op de gronden in het zuidelijke deel van de uiterwaard wordt jaarlijks gemiddeld 330 kg zuivere stikstof in kunstmestvorm toegediend. Voorts wordt in deze percelen gemiddeld 2 maal per jaar rundveedrijfmest uitgereden, waarbij de gifgrootte varieert van 15 tot 20 ton/ha. Op enkele percelen in dit gebiedsdeel wordt varkensdrijfmest uitgereden. Op de percelen langs de IJssel en in het noordelijke gebiedsdeel is het stikstofbemestingsniveau lager.

De opslagcapaciteit voor rundveedrijfmest is gemiddeld 2 tot 3 maanden; ongeveer 800 ton rundveedrijfmest wordt naar elders afgevoerd.

5.1.3. Cultuurtechnische omstandigheden

De bodem van De Wilpse Uiterwaard bestaat uit overwegend kalkrijke ooi- en poldervaaggronden. Deze bodems zijn matig humusarm en hebben een sterk verschillend lutumgehalte, variërend van circa 10-35%.

Hoewel in verband met het uiterwaardkarakter van het gebied de waterhuishouding in belangrijke mate wordt bepaald door overstromings- en kwelverschijnselen, kan globaal de volgende grondwatertrappenverdeling worden onderscheiden: 8% van de oppervlakte behoort tot Gt III, 18% tot Gt V, 2% tot Gt V*, 37% tot Gt VI en 35% tot Gt VII.

Het gebied kenmerkt zich voorts door de aanwezigheid van een sterk microreliëf en plaatselijk voorkomende houtwallen, steilranden, sloten en overige landschapselementen: gemiddeld circa 60 m² steilrand/ha, circa 665 m² sloten en greppels/ha en circa 490 m² overige landschapselementen/ha.

De ontsluiting van het gebied is beperkt tot een verharde weg op de dijk, welke

het gebied in het westen begrenst, en een onverhard pad in het uiterste noorden.

5.2. VERGELIJKINGSGEBIED

5.2.1. Bedrijfsstructuur

Binnen het vergelijkingsgebied zijn circa 400 bedrijven gelegen, waarvan 300 hoofdberoepsbedrijven. Met een gemiddelde bedrijfsgrootte van 13,3 ha is 89% van de cultuurgrond bij deze bedrijven in gebruik. Ongeveer 40% van de hoofdberoepsbedrijven is kleiner dan 10 ha, 45% is groter dan 20 ha.

Per hoofdberoepsbedrijf is gemiddeld 82% van de bedrijfsoppervlakte in gebruik als grasland, 15% als bouwland en de rest als tuingrond. Ruim 40% van de grond wordt gepacht. Over het algemeen hebben de grotere bedrijven relatief meer pacht dan de kleinere.

Van de bedrijfshoofden van de hoofdberoepsbedrijven is 46% 50 jaar of ouder; hiervan heeft 40% geen opvolger. In totaal zijn er 246 hoofdberoepsbedrijven met melkvee, gemiddeld 28 melkkoeien en 26 stuks jongvee per bedrijf. De gemiddelde veebezetting op deze bedrijven bedraagt 2,4 g.v.e./ha grasland en voedergras.

5.2.2. Bedrijfsvoering

a. Voedervoorziening

Op de hoofdberoepsbedrijven met melkvee wordt gemiddeld per bedrijf 16,7 ha als grasland en voor de teelt van voedergras gebruikt, zodat 1,7 melkkoeien per ha grasland en voedergras aanwezig zijn.

Gelet op de gemiddelde veebezetting kan worden gesteld dat het vergelijkingsgebied qua voedervoorziening zelfvoorzienend is.

Opmerkelijk is de zware jongveebezetting op de bedrijven: gemiddeld 9,2 stuks per 10 melkkoeien.

De bedrijven passen verschillende beweidingssystemen toe. Op de helft van de bedrijven wordt het onbepaalde beweidingssysteem toegepast. Op de andere helft wordt beperkt beweide volgens het omweidingssysteem waarbij de beweidingduur varieert van 2 tot 5 dagen.

De eerste maaisnede wordt omstreeks de 2e week van mei gewonnen; het melkvee wordt doorgaans eind april ingeschaard.

b. Graslandonderhoud

In het vergelijkingsgebied wordt op de zware gronden gerold en op de hogere zandgronden gesleept, met name in de zomer.

Evenals in het reservaatgebied wordt in het vergelijkingsgebied gespoten met chemische onkruidbestrijdingsmiddelen, zowel pleksgewijs als in de vorm van vollevelsbespuitingen, in het bijzonder tegen paardebloem. De tendens is minder te spuiten en de ongewenste soorten te bestrijden door beter graslandgebruik en eerder over te gaan tot herinzaai. De graslanden op de hogere zandgronden worden gemiddeld 1 maal per 7 tot 10 jaar opnieuw ingezaaid. Doorzaaien gebeurt daar niet of nauwelijks.

Op de zwaardere gronden vindt nagenoeg geen graslandvernieuwing plaats. De graslanden zijn daar gemiddeld 40 jaar oud.

c. Bemesting

Op de hoofdberoepsbedrijven in het vergelijkingsgebied wordt gemiddeld 400 kg zuivere stikstof per ha in kunstmestvorm toegediend. Voor wat betreft de aanwending van organische meststoffen kan worden opgemerkt dat het totale fosfaat-aanbod in het gebied de behoefte met circa 25% overtreft, terwijl de kalibalans een zeer licht tekort vertoont.

6. DE GRONDSLAGEN VOOR DE VERGOEDINGEN

6.1. BEHEERSVERGOEDING

Voor het mede richten van de agrarische bedrijfsvoering op de doeleinden van natuur- en landschapsbeheer is per beheerspakket een beheersvergoeding berekend. Daartoe zijn de gevolgen van het uitvoeren van beheersmaatregelen uitgesplitst in drie factoren (grondslagen):

- a. de door het gewenste beheer ontstane verschillen in grasopbrengst tussen het reservaatgebied en het vergelijkingsgebied;
- b. de door het gewenste beheer ontstane toename in arbeidsaanspraken;
- c. de door het gewenste beheer ontstane verschillen in exploitatiekosten.

De berekende grondslagen voor de beheersvergoeding zijn weergegeven in § 6.4.

6.2. AANPASSINGSVERGOEDING

Uitgangspunt bij de berekening van de aanpassingsvergoeding is de gedachte, dat als gevolg van een afname van de grasopbrengst door de beheersmaatregelen de bestaande bedrijfsuitrusting (gebouwen, werktuigen) minder volledig en doelmatig zal kunnen worden benut gedurende de tijd dat deze nog niet is aangepast aan de geringere grasopbrengst. Deze onvolledige benutting wordt gecompenseerd door de aanpassingsvergoeding. De aanpassingsvergoeding is een aanvulling op de beheersvergoeding. Ze heeft een aflopend karakter in de tijd (maximaal 18 jaar) en wordt per bedrijf berekend.

Wanneer het verschil tussen de werkelijke veebezetting op het bedrijf en de berekende genormeerde veedichtheid 1 g.v.e./ha of meer is, dan komt het bedrijf in aanmerking voor de maximale aanpassingsvergoeding. Is het verschil tussen de werkelijke veebezetting op het bedrijf en de berekende genormeerde veedichtheid kleiner dan 1 g.v.e./ha dan komt het bedrijf in aanmerking voor een gedeelte van de maximale aanpassingsvergoeding. Dit gedeelte wordt voor het betreffende bedrijf berekend afhankelijk van de werkelijke veebezetting op het bedrijf. Voor de berekening van de maximale aanpassingsvergoeding zijn de volgende grondslagen van belang:

- a. de door het gewenste beheer ontstane verschillen in grasopbrengst in het reservaatgebied tussen de situatie met en de situatie zonder beheersmaatregelen;
- b. de berekende veebezetting, die theoretisch haalbaar wordt geacht bij het niveau van de grasopbrengst als gevolg van de beheersbepalingen (= genormeerde veedichtheid).

De berekende grondslagen voor de beheersvergoeding zijn weergegeven in § 6.4.

6.3. DE VERPACHTERSVERGOEDING

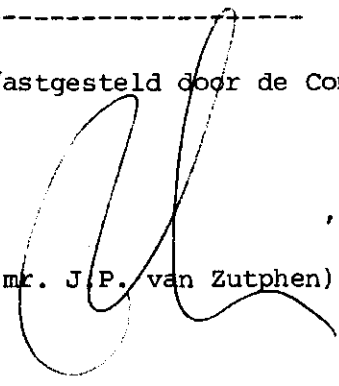
Berekening van de grondslagen voor de verpachtersvergoeding heeft geresulteerd in een bedrag van f 25,-- per ha per jaar, geldende voor alle beheerspakketten. Deze verpachtersvergoeding wordt, in geval van verpacht land sprake is, op de beheersvergoeding van de ondernemer in mindering gebracht.

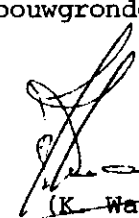
6.4. GRONDSLAGEN VOOR DE VERGOEDINGEN

In onderstaand overzicht zijn de grondslagen voor de vergoedingen weergegeven.

	Beheerspakket				
	1	2	3	4	5
a. <u>Beheersvergoeding</u>					
- verschil in produktieniveau (kvEM/ha/jaar)	1.450	1.990	1.450	1.990	1.410
- toename arbeidsaanspraken (manuren/ha/jaar)	0	0	0	0	0
- verschil in exploitatie-aanspraken (f/ha/jaar)	- 100	- 155	+ 170	+ 95	+ 175
b. <u>Aanpassingsvergoeding</u>					
- relevante produktiedaling (kvEM/ha/jaar)	930	1.170	930	1.170	920
- genormeerde veedichtheid (g.v.e./ha)	1,42	1,35	1,42	1,35	1,42
c. <u>Verpachtersvergoeding</u>					
(f/ha/jaar)	25	25	25	25	25

Vastgesteld door de Commissie Beheer Landbouwgronden d.d. 13 juni 1985.

 , voorzitter
(mr. J.P. van Zutphen)

 , secretaris
(K. Wassenaar)

TOELICHTING
OP HET BEHEERSPLAN
VOOR HET RESERVAATSGBIED
"DE WILPSE UITERWAARD"

INHOUD

Blz.

1.	<u>Inleiding</u>	1
1.1.	Beheersgebieden en reservaatgebieden	1
1.2.	De aanwijzing van beheersgebieden en reservaatgebieden	1
1.3.	Het opstellen van een beheersplan	2
1.4.	De beheersovereenkomst	2
2.	<u>Beschrijving van de natuur- en landschapswaarden in het reservaatgebied</u>	4
2.1.	Abiotisch milieu	4
2.2.	Levensgemeenschappen	4
2.3.	Cultuurhistorische aspecten	5
3.	<u>Planologische aspecten</u>	6
4.	<u>De keuze van het vergelijkingsgebied</u>	8
5.	<u>De beheersbepalingen</u>	9
5.1.	Geen werkzaamheden uitvoeren die wijziging van het ontwateringspatroon tot gevolg hebben	9
5.2.	Geen werkzaamheden uitvoeren die wijziging van de ontwateringscapaciteit van waterlopen en greppels tot gevolg hebben	9
5.3.	Geen werkzaamheden uitvoeren die wijziging van het reliëf of het bodemprofiel tot gevolg hebben	10
5.4.	Geen ruwvoer of afval opslaan	10
5.5.	Geen zuiveringsslib gebruiken	10
5.6.	Geen chemische onkruidbestrijdingsmiddelen gebruiken; plaatsgewijze bestrijding is toegestaan	11
5.7.	Graslanden niet scheuren	11
5.8.	Niet rollen en niet slepen in het tijdvak van 1 april tot 15 juni tenzij binnen 1 week na overstroming	11
5.9.	Geen mestvarkensdrijfmest gebruiken	11
5.10.	Geen drijfmest gebruiken in het tijdvak van 1 oktober tot	
5.11.	1 maart en in het tijdvak van 1 april tot 1 juni of 15 juni	12
5.12.	Geen drijfmest gebruiken	12

<u>INHOUD</u>	<u>Blz.</u>
5.13. Bepalingen omtrent het maaien	12
5.14.	
5.15.	
5.13. Bepalingen omtrent het weiden	13
5.14.	
5.16. Geen kunstmest gebruiken voor 15 mei	13
6. <u>De vergoedingen</u>	14
6.1. De beheersvergoeding	14
6.2. De aanpassingsvergoeding	14
6.3. De verpachtersvergoeding	14
7. <u>Aanpassing van het beheersplan</u>	15

1. INLEIDING

In februari 1975 heeft de toenmalige regering aan de Tweede Kamer der Staten Generaal de nota betreffende de relatie tussen landbouw en natuur- en landschapsbehoud, de zogenaamde Relatienota, aangeboden.

In deze nota worden de ontwikkelingen in de landbouw en de ontwikkelingen ten aanzien van het natuur- en landschapsbehoud beschreven.

De ontwikkelingen in de landbouw lopen op een aantal punten niet parallel met de opvattingen, die ten aanzien van het natuur- en landschapsbeheer gelden en omgekeerd.

Om voor deze problemen een oplossing te bieden heeft de regering in de Relatienota een aantal maatregelen voorgesteld, die erop gericht zijn in bepaalde gebieden een meer op natuur en landschap afgestemd beheer te gaan voeren. Daartoe worden in Nederland een aantal gebieden als beheersgebied en een aantal gebieden als reservaatsgebied aangewezen.

1.1. BEHEERSGEBIEDEN EN RESERVAATSGEBIEDEN

In beheersgebieden wordt ernaar gestreefd om de landbouw blijvend een bestaan te bieden en tegelijkertijd zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de doeleinden van natuur- en landschapsbeheer. Voor het meewerken aan deze doeleinden ontvangen ondernemers in de landbouw, wanneer zij een beheersovereenkomst afsluiten, een beheersvergoeding.

In reservaatsgebieden wordt ernaar gestreefd om de betreffende grond te verwerven ofwel omdat het gewenste beheer ten behoeve van natuur- en landschapsbehoud niet met de uitoefening van moderne landbouw is te combineren en/of omdat het samengaan van landbouw en natuur- en landschapsbeheer te kostbaar is.

Wel kunnen ook in reservaatsgebieden, voorafgaande aan verwerving, ondernemers een beheersovereenkomst afsluiten, indien zij willen meewerken aan de doeleinden van natuur- en landschapsbeheer.

1.2. DE AANWIJZING VAN BEHEERSGEBIEDEN EN RESERVAATSGEBIEDEN

De aanwijzing van beheersgebieden en reservaatsgebieden vindt plaats op basis van overleg tussen de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en het College van Gedeputeerde Staten. Deze aanwijzing draagt een globaal karakter.

Voorstellen voor de concrete begrenzing van een gebied waarbij tevens wordt voorgesteld of zo'n gebied beheersgebied of reservaatsgebied moet worden, worden gedaan door het College van Gedeputeerde Staten, indien het betreffende gebied buiten landinrichtingsprojecten is gelegen.

De vaststelling van de concrete begrenzing van deze gebieden vindt plaats door de minister van VROM gehoord de Rijksplanologische Commissie.

Indien een gebied gelegen is in een ruilverkaveling wordt de concrete begrenzing vastgesteld door de Centrale Cultuurtechnische Commissie, met instemming van College van Gedeputeerde Staten.

1.3. HET OPSTELLEN VAN EEN BEHEERSPLAN

Is de concrete begrenzing van een beheers- of reservaatgebied vastgesteld, dan wordt de Beschikking Beheersovereenkomsten 1983 door de Commissie Beheer Landbouwgronden (CBL) van toepassing verklaard. De CBL is met de uitvoering van deze beschikking belast. De per provincie ingestelde Provinciale Commissie Beheer Landbouwgronden (PCBL) stelt voor het betreffende gebied een ontwerp-beheersplan op.

Zo'n beheersplan omvat de volgende elementen.

- a. Een beschrijving van de doeleinden van natuur- en landschapsbeheer, die in het kader van een agrarische bedrijfsvoering worden nagestreefd.
- b. Een beschrijving van het handelen en nalaten - voortvloeiend uit de onder a. genoemde doeleinden - dat van de agrarische ondernemers wordt verlangd in het kader van de agrarische bedrijfsvoering, alsmede van de omstandigheden, die daarvoor zijn vereist. Dit handelen en nalaten vindt men terug als beheersverplichtingen in een beheersovereenkomst.
- c. Een beschrijving van de opzet en de bedrijfsvoering van de in het relatienotagebied gelegen landbouwbedrijven en van de in een zogenaamd vergelijkingsgebied gelegen landbouwbedrijven, alsmede van de omstandigheden waaronder die bedrijfsvoering plaatsvindt.
- d. De aanwijzing van een vergelijkingsgebied ten behoeve van de vastlegging van de bedrijfsvoering zoals deze gebruikelijk is in de regio, waarvan het relatienotagebied deel uitmaakt. De aanwijzing van een vergelijkingsgebied is van belang in verband met het vaststellen van de mate waarin de opzet en de bedrijfsvoering van de agrarische bedrijven in het relatienotagebied afwijkt of gaat afwijken van de opzet en de bedrijfsvoering in de regio. Het vergelijkingsgebied speelt een rol op het moment, dat de grondslagen voor de vergoedingen voor het eerst worden vastgesteld en telkens wanneer in de toekomst de grondslagen worden bijgesteld.
- e. De grondslagen voor het vaststellen van de vergoedingen. Deze grondslagen vormen het sluitstuk van het ontwerp-beheersplan. Op basis van enerzijds het handelen en nalaten en anderzijds de beschrijving van de opzet en de bedrijfsvoering in het relatienotagebied in vergelijking met de opzet en bedrijfsvoering in het vergelijkingsgebied, alsmede een beschrijving van de omstandigheden waaronder die bedrijfsvoering plaatsvindt, worden de grondslagen vastgesteld. Op basis van deze grondslagen worden uiteindelijk door de CBL de vergoedingen vastgesteld.

Bij het opstellen van een ontwerp-beheersplan door de PCBL is voorzien in overleg- en inspraakprocedures.

Nadat een ontwerp-beheersplan door de CBL is vastgesteld kunnen op grond van dit vastgestelde beheersplan beheersovereenkomsten met gebruikers van landbouwgronden (en in voorkomende gevallen met hun verpachter) worden gesloten met het Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL).

1.4. DE BEHEERSOVEREENKOMST

Een beheersovereenkomst is een overeenkomst waarbij landbouwers zich verbinden om een bepaald pakket beheersbepalingen uit te voeren.

Een dergelijk pakket beheersbepalingen komt overeen met een van de pakketten die staan weergegeven in paragraaf 3.1. van het beheersplan.

Het BBL verbindt zich om elk jaar een bepaalde vergoeding te betalen voor het gevoerde beheer. De grondslagen voor de vergoedingen zijn weergegeven in hoofdstuk 6 van het beheersplan.

Een beheersovereenkomst is van kracht tot aan het einde van een beheersperiode: 6 jaar nadat de beheersperiode is aangevangen. Dit betekent dat een beheersovereenkomst die bijvoorbeeld is afgesloten twee jaar na het begin van de beheersperiode een looptijd heeft van vier jaar. De beheersovereenkomst wordt automatisch verlengd tenzij de landbouwer of het BBL ten minste 6 maanden voor het verstrijken van de beheersperiode aan de andere partij per aangetekend schrijven heeft meegedeeld geen verlenging te wensen.

Het eerste jaar waarin een beheersovereenkomst van kracht is geldt als proefjaar. Dit houdt in dat een landbouwer na 1 jaar de overeenkomst kan beëindigen. Hij doet dit door uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van het eerste jaar per aangetekend schrijven aan het BBL om ontbinding van de overeenkomst te verzoeken. Ook is het in overleg met het BBL mogelijk om de inhoud van de overeenkomst na 1 jaar aan te passen.

2. BESCHRIJVING VAN DE NATUUR- EN LANDSCHAPSWAARDEN IN HET RESERVAATS- GEBIED

2.1. ABIOTISCH MILIEU

De Wilpse Uiterwaard heeft zijn huidige aanzien vrijwel geheel verkregen onder invloed van de IJssel. Als gevolg daarvan wordt het gebied geomorfologisch gekenmerkt door een kleinschalig patroon van hoge stroomruggen en oeverwallen, afgewisseld door lage slenken en strangen.

De bodem bestaat uit fluviatiële afzettingen van holocene ouderdom, waarbij over geringe afstand grote verschillen in bodemgesteldheid optreden. Het complexe patroon van kalkrijke rivierkleigronden varieert van zeer lichte zavelgronden op de droge oeverwallen en stroomruggen, tot lichte klei in de slenken en strangen. De waterhuishouding is sterk afhankelijk van het peil van de IJssel. De uiterwaard watert vrij af op de rivier via een min of meer natuurlijk afwateringssysteem van sloten in de natuurlijke laagten. Ook het grondwaterpeil fluctueert, via de doorlatende ondergrond, met het IJsselpeil.

Bij hoge rivierstanden inundeert het gebied tot aan de winterkade, die slechts bij uitzonderlijk hoge waterstanden overstroomt.

Hierdoor vindt nog steeds oeverwalvorming plaats. Gedurende perioden met hoge waterstanden in de IJssel treedt door stuwning van het rivierwater geregeld kwel op, waardoor de lage delen van de uiterwaard inunderen en tevens de hogere gronden zeer nat worden.

Het landschap in de uiterwaard wordt, naast bovengenoemde geomorfologische structuren, gekenmerkt door een patroon van grote kavels met een onregelmatige vorm.

In het zuidoostelijk deel van het gebied komen een drietal verheffingen in het terrein voor als restanten van voormalige kazematten.

2.2. LEVENSGEMEENSCHAPPEN

De Wilpse Uiterwaard is zowel in landschappelijk als in botanisch opzicht zeer waardevol.

Mede door de complexe abiotische milieu-omstandigheden komt er een grote verscheidenheid aan levensgemeenschappen voor.

Door de grote variatie aan natuurlijke en half-natuurlijke plantengemeenschappen in elkaars onmiddellijke nabijheid is de uiterwaard met name botanisch van grote betekenis.

In de wateren en moerassige oevers en laagten komen kenmerkende rivierdal-waterplanten-gemeenschappen en moerasvegetaties voor met onder andere middelste waterweegbree, moeraszegge, brede waterpest, lidsteng, watergentiaan, tenger fonteinkruid, moeraskruiskruid en gewoon blaasjeskruid.

Op de drogere plaatsen zoals kaden, dijkhellingen restanten van kazematten en oeverwalleetjes behoort de vegetatie overwegend tot gemeenschappen van het verbond der droge kalkgraslanden. Hier worden onder meer aangetroffen wilde kruisdistel, zachte haver, sikkelhaver, veldsalie, kleine pimpernel en duifkruid. Ook soorten van het vetkruid-verbond, zoals echt walstro, zacht vetkruid en grote wilde tijm, worden daar aangetroffen.

In droge ruigten komen onder meer knikkende distel en gewone zandkool voor. De gemeenschappen van de vochtige voedselrijke graslanden behoren overwegend tot de glanshaverorde met soorten als onder meer bevertjes, wilde cichorei, veldgerst, pinksterbloem en kruipende boterbloem.

Ook in de zoomvegetaties en struwelen komen minder algemene plantesoorten als rijnruit en ruigviooltje voor.

De meest waardevolle en soortenrijke vegetaties komen met name voor op de hogere en lichtere gronden.

Op een aantal plaatsen komen in de uiterwaard heggen en houtwallen voor. De hier aanwezige plantengemeenschappen behoren overwegend tot de sleedoornorde met onder andere rode kornoelje, kardinaalsmuts en sleedoorn. Tevens komen gemeenschappen van het elzenvogelkersverbond voor met onder andere de tweestijlige meidoorn en het maarts viooltje.

De heggen bepalen in hoge mate het landschappelijke beeld van de uiterwaard. Ook als broedgebied van diverse moeras- en weidevogels (zoals grutto, tureluur, slobbeend, zomertaling, gele kwikstaart en zwarte stern) en als foerageer- en pleisterplaats van vele watervogels is de uiterwaard van belang.

In de trek- en winterperiode foerageren en pleisteren diverse soorten steltlopers, duikeenden en ganzen in het gebied.

2.3. CULTUURHISTORISCHE ASPECTEN

Cultuurhistorisch van betekenis zijn met name het onregelmatige kavelpatroon en een drietal restanten van voormalige kazematten langs de IJssel.

3. PLANOLOGISCHE ASPECTEN

Het ruimtelijk beleid in De Wilpse Uiterwaard krijgt gestalte op drie bestuursniveaus. Op rijksniveau in de Nota Landelijke Gebieden, op provinciaal niveau in het streekplan en op gemeentelijk niveau in het Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Voorst.

In het kort wordt hierna het beleid weergegeven, zoals dat in de genoemde plannen te vinden is.

Het rijksniveau

Het huidige planologische beleid op rijksniveau is gebaseerd op de basisdoelstelling uit de Oriënteringsnota. Deze beoogt: "Het bevorderen van zodanige ruimtelijke en ecologische condities dat de wezenlijke strevingen van individuen en groepen in de samenleving zoveel mogelijk tot hun recht komen en dat de diversiteit, samenhang en duurzaamheid van het fysisch milieu zo goed mogelijk worden gewaarborgd".

In de Nota Landelijke Gebieden wordt aangegeven dat de regering door verweving en scheiding van functies, de mate van differentiatie in het ruimtegebruik wil vergroten. Op basis van de gemaakte analyses en de hiervoor genoemde beleidskeuze is een zonering aangebracht in vijf soorten van gebieden. Het gebied van De Wilpse Uiterwaard is aangemerkt als gebied met afwisselend landbouw en andere functies in kleinere ruimtelijke eenheden.

In deze gebieden wordt verweving van functies nagestreefd met dien verstande, dat in die delen van het gebied waar het niet mogelijk is zwakkere functies met sterkere te combineren, scheiding van functies wordt voorgestaan.

Het Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud beschouwt het gebied als "meest waardevolle uiterwaard". Het beleid is hier gericht op instandhouding van de ecologische, cultuurhistorische en landschappelijke kenmerken en waarden. Voorts behoeft de bodem in het gebied bijzondere bescherming.

Het provinciaal niveau

Op provinciaal niveau wordt het planologisch beleid voor De Wilpse Uiterwaard verwoord in het streekplan voor de Veluwe. Dit streekplan kent voor het landelijk gebied een vijftal categorieën.

De Wilpse Uiterwaard is ingedeeld in de categorie Landelijk Gebied II: landbouwgebieden met grote natuurwetenschappelijke en landschappelijke kwaliteiten. In deze categorie zijn de eigenschappen van natuur en landschap doorslaggevend bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van ontwikkelingen ten behoeve van agrarische activiteiten.

In hoofdlijnen is het beleid ten aanzien van deze gebieden er vooral op gericht om, met behoud van de agrarische produktie, natuurwetenschappelijke en landschappelijke kwaliteiten te behouden en te vergroten.

Het handhaven van de rust in De Wilpse Uiterwaard is één van de belangrijkste voorwaarden voor het behoud van de huidige natuurwetenschappelijke en landschappelijke kwaliteit.

Eventuele verbetering van de ontsluiting mag daarom de heersende rust niet aantasten. Met veranderingen in de waterhuishouding moet de uiterste terughoudendheid worden betracht.

Daarnaast dient het landschap zodanig beheerd te worden dat:

- de natuurlijk hoogte-verschillen (onder andere verschillende rivierduinen) zoveel mogelijk in tact blijven;
- landschappelijke elementen als heggen zoveel mogelijk in stand worden gehouden.

Het gemeentelijk niveau

Op gemeentelijk niveau vigeert voor De Wilpse Uiterwaard het Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Voorst. Dit bestemmingsplan bestemt het gebied voor agrarische doeleinden III (van grote landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarde).

Op of in deze gronden mag niet worden gebouwd. Door middel van een aanlegvergunningstelsel wordt getracht de bestemmingen te handhaven en te beschermen. Aanlegvergunningen zijn onder andere vereist voor werken die wijziging van waterstand beogen, ontginning, ontgroning, egalisatie en voor het scheuren van grasland. Indien de landschappelijke, natuurwetenschappelijke dan wel agrarische gebruikswaarde van de grond wordt aangetast kan een aanlegvergunning worden onthouden.

4. DE KEUZE VAN HET VERGELIJKINGSGEBIED

Dit beheersplan bevat onder andere een beschrijving van de opzet en de bedrijfsvoering van de in het gebied en van de in het vergelijkingsgebied gelegen landbouwbedrijven.

Als vergelijkingsgebied is gekozen voor de rest van de ruilverkaveling "Twello".

De overwegingen die hierbij een rol hebben gespeeld zijn de volgende.

- De landbouwkundige hoofdstructuur in de rest van de ruilverkaveling "Twello" is bij benadering gelijk aan die van het reservaatgebied. Weliswaar heeft het feit dat het reservaatgebied een uiterwaard is, gevolgen gehad voor de bedrijfsvoering op bedrijven met grond in het reservaatgebied doch aan de hoofdstructuur heeft dit weinig veranderd.
- Het vergelijkingsgebied is als zodanig herkenbaar door landbouwers met grond in het reservaatgebied doordat ze er veelal zelf wonen. Ontwikkelingen in het vergelijkingsgebied worden derhalve van zeer nabij meegeemaakt.
- Het vergelijkingsgebied is voldoende groot om incidentele ontwikkelingen te neutraliseren. Daarnaast maken zowel het reservaatgebied als het vergelijkingsgebied deel uit van hetzelfde landinrichtingsproject.

5. DE BEHEERSBEPALINGEN

In dit hoofdstuk is nader aangegeven welke bijdrage per bepaling wordt geleverd aan de beheersdoelstellingen. Voorts is aangegeven welke gevolgen de betreffende bepalingen hebben voor de agrarische bedrijfsvoering. Bij het formuleren van de beheersbepalingen is ervan uitgegaan dat het beheer plaats moet kunnen vinden in het kader van een agrarische bedrijfsvoering zodat slechts bepalingen zijn geformuleerd die inpasbaar zijn in die bedrijfsvoering.

5.1. GEEN WERKZAAMHEDEN UITVOEREN DIE WIJZIGING VAN HET ONTWATERINGSPATROON TOT GEVOLG HEBBEN

Deze bepalingen zal tot gevolg hebben dat er geen nieuwe sloten en greppels worden gegraven en dat er niet verder wordt gedraineerd. De afvoer/toevoer van water zal daarom geen wijziging ondergaan en plaats blijven vinden via de bestaande sloten en greppels.

Doordat deze hierdoor hun functie behouden zullen de abiotische milieu-omstandigheden er in mindere mate wijzigen waardoor bestaande waardevolle vegetaties langs en in deze sloten en greppels niet wezenlijk zullen veranderen. Deze bepaling zal voorts bijdragen aan de handhaving van het cultuurhistorisch waardevolle onregelmatige kavelpatroon.

Voor de landbouwbedrijfsvoering heeft deze bepaling tot gevolg dat de huidige situatie niet gewijzigd zal kunnen worden wanneer een veranderde bedrijfsvoering daartoe aanleiding mocht geven.

5.2. GEEN WERKZAAMHEDEN UITVOEREN DIE WIJZIGING VAN DE ONTWATERINGSCAPACITEIT VAN WATERLOPEN EN GREPPELS TOT GEVOLG HEBBEN

Met deze bepaling wordt voorkomen dat sloten en greppels zodanig worden verbreed en verdiept dat ze veel meer water kunnen afvoeren. Deze bepaling houdt niet in dat het normale slootonderhoud niet plaats kan vinden.

Doordat de ontwateringscapaciteit niet wordt vergroot zal de grondwaterstand op het huidige niveau worden gehandhaafd. Ook zal in geval van overstroming, de uiterwaard niet sneller weer droog vallen dan nu het geval is. Hierdoor wordt bereikt dat de huidige bodemvormende processen niet veranderen en dat bestaande kenmerkende milieu-omstandigheden gehandhaafd blijven.

Deze effecten hebben op hun beurt weer tot gevolg dat de stroomdalgraslandvegetaties en stroomdalwatervegetaties in het gebied worden beschermd. Doordat de grondwaterstand op het huidige niveau wordt gehandhaafd zullen vegetatietypen in de percelen die zijn aangepast aan de huidige grondwaterstand worden behouden.

Landbouwkundig heeft deze bepaling tot gevolg dat in de percelen de grondwaterstand niet verder kan worden geoptimaliseerd. In voorkomende gevallen bereikt hierdoor de produktie een minder hoog niveau dan mogelijk zou zijn. In de uiterwaard heeft deze bepaling tot gevolg dat de cultuurgronden die zijn overstroomd niet sneller droog komen te vallen. Hierdoor zal het groeiseizoen in de uiterwaard niet verlengd kunnen worden, hetgeen weer van invloed is op de produktie.

5.3. GEEN WERKZAAMHEDEN UITVOEREN DIE WIJZIGING VAN HET RELIEF OF HET BODEMPROFIEL TOT GEVOLG HEBBEN

Deze bepaling houdt in dat er niet geëgaliseerd kan worden, niet kan worden gediëpploegd, ondergrond, bezand en dergelijke.

De kenmerkende geologische elementen en structuren in het landschap worden op deze wijze gehandhaafd.

Ook wordt door deze bepaling een bijdrage geleverd aan de handhaving van de landschappelijke verschijningsvorm van het gebied, welke ook in cultuurhistorisch opzicht belangrijk is.

Met handhaving van het reliëf en het bodemprofiel wordt ook de situatie gehandhaafd dat plaatselijk de bodem natter is dan elders. Op deze natte plekken kunnen zich waardevolle vegetaties ontwikkelen.

Landbouwkundig betekent deze bepaling dat oneffenheden in de cultuurgronden niet verholpen worden, dat storende lagen in de bodem gehandhaafd blijven en dat in voorkomende gevallen geen bodemverbetering in de vorm van bijvoorbeeld bezanding kan geschieden.

5.4. GEEN RUWVOER OF AFVAL OPSLAAN

Deze bepaling beoogt te voorkomen dat in het reservaatgebied voederkuilen worden geplaatst en dat er in het gebied afval wordt gestort. Het storten van afval betekent direct een aantasting van het landschap: de verschijningsvorm van het landschap zal in negatieve zin veranderen. Ook voederkuilen beïnvloeden het landschap; de openheid wordt erdoor veranderd. Daarnaast kan vanuit de voederkuilen ter plaatse het grondwater met voedingsstoffen worden verrijkt. De gaten naast de voederkuilen betekenen een rechtstreekse aantasting van het bodemprofiel terwijl de grond om de voederkuilen door intensieve berijding aanzienlijk zal worden verdicht. Al deze factoren hebben een negatieve invloed op de vegetatie ter plaatse.

Landbouwkundig zal het geen probleem geven dat in het reservaatgebied geen afval kan worden gestort.

De in het vergelijkingsgebied aanwezige vuilstortplaatsen bieden een afdoend alternatief om het vuil kwijt te raken.

In het reservaatgebied komen geen voederkuilen voor, omdat gebieden overstroomden en omdat de ligging niet gunstig is.

5.5. GEEN ZUIVERINGSSLIB GEBRUIKEN

Vaak worden in zuiveringsslib schadelijke stoffen of zware metalen aangetroffen. Deze bestanddelen van zuiveringsslib zijn veelal schadelijk voor de milieus waarin waardevolle vegetatietypen voorkomen. Om aantasting van de waardevolle vegetatietypen te voorkomen is deze bepaling opgenomen.

Het gebruik van zuiveringsslib wordt ook in de landbouw afgeraden, tenzij het slib aan bepaalde normen voldoet. Aangezien zuiveringsslib in het reservaatgebied niet of nauwelijks wordt gebruikt zullen de consequenties voor de landbouw van deze bepaling gering zijn.

5.6. GEEN CHEMISCHE ONKRUIDBESTRIJDINGSMIDDELEN GEBRUIKEN; PLEKSGEWIJZE BESTRIJDING IS TOEGESTAAN

Zowel in de perceelsranden als in de percelen zelf komen waardevolle vegetatietypen voor. Toepassing van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen betekent vaak een directe bedreiging voor deze vegetaties.

Met deze bepaling wordt beoogd deze negatieve beïnvloeding te verminderen en terug te brengen tot het meest noodzakelijke gebruik van deze middelen.

Akkerdistel, ridderzuring, brandnetels komen als alleenstaand of lokaal geconcentreerd voor. Pleksgewijze bestrijding van deze soorten is mogelijk.

Aangezien pleksgewijze chemische onkruidbestrijding mogelijk blijkt en aangezien het mogelijk is om ontheffing te vragen van deze bepaling zal de landbouw van deze bepaling weinig hinder ondervinden.

5.7. GRASLANDEN NIET SCHEUREN

Deze bepaling betekent dat de zode van het weiland blijft gehandhaafd. Hierdoor wordt aan diverse plantesoorten de mogelijkheid geboden om zich in de weilanden uit te breiden. De soortenrijkdom in de weilanden zal zo worden vergroot.

Indien soorten als muur, kweek, paardebloem, distel en brandnetel een uit landbouwkundig oogpunt onverantwoord groot deel gaan uitmaken van de vegetatie is het mogelijk om van deze bepaling ontheffing te krijgen.

5.8. NIET ROLLEN EN NIET SLEPEN IN HET TIJDVAK VAN 1 APRIL TOT 15 JUNI TENZIJ BINNEN 1 WEEK NA OVERSTROMING

Doel van deze bepaling is om beschadiging en vernietiging van legsels en jongen van weidevogels te voorkomen en tevens om de rust in het gebied tijdens de broedperiode te bevorderen.

Landbouwkundig betekent deze bepaling dat landbouwers hun weilanden kunnen rollen en/of slepen vóór 1 april en na 15 juni. Voor 1 april slepen kan op problemen stuiten in de uiterwaard omdat deze nog niet lang genoeg droog is om te kunnen slepen zonder de nog slappe zode te zeer te beschadigen. Indien als gevolg hiervan het slepen achterwege blijft kan dit leiden tot een zekere produktie-verlaging.

5.9. GEEN MESTVARKENSDRIJFMEST GEBRUIKEN

Door deze bepaling wordt voorkomen dat via deze drijfmest koper in de bodem wordt gebracht. Aangezien koper een negatieve invloed heeft op de vegetatie en op de bodemorganismen wordt de kans verkleind dat milieu-omstandigheden in negatieve zin worden beïnvloed.

Tevens heeft deze bepaling tot gevolg dat andere eveneens voor de natuurwetenschappelijk waardevolle vegetaties nadelige bestanddelen in deze drijfmest niet zullen uit- of afspoelen.

Als gevolg van deze bepaling zullen bedrijven voor de afvoer van de mestvarkensdrijfmest aangewezen zijn op gronden buiten het reservaatgebied. Tevens zal voor de bemesting van het weiland gezocht moeten worden naar alternatieven. Een en ander zal gepaard gaan met verhoging van de kosten.

- 5.10. GEEN DRIJFMEST GEBRUIKEN IN HET TIJDVAK VAN 1 OKTOBER TOT 1 MAART EN
5.11. IN HET TIJDVAK VAN 1 APRIL TOT 1 JUNI OF 15 JUNI

Door in het tijdvak van 1 oktober tot 1 maart geen drijfmest uit te rijden, kan in de winter geen drijfmest afspoelen naar de sloten en wordt voorkomen dat water in de sloten voedselrijker wordt. Planten in de sloten die zich slechts kunnen handhaven in relatief voedselarm water worden zodoende beschermd.

Door in het tijdvak van 1 april tot 1 respectievelijk 15 juni geen drijfmest uit te rijden, treedt er geen verstoring op van de legfels van weidevogels alsmede geen vervuiling van de nesten.

Voor de landbouw betekent deze bepaling dat de afvoer van drijfmest in de genoemde periode niet kan plaatsvinden in het reservaatgebied. Dit betekent dat de drijfmest naar andere gebieden moet of dat de opslagcapaciteit aangepast moet worden (voor zover deze nog niet groot genoeg is).

- 5.12. GEEN DRIJFMEST GEBRUIKEN

De met deze bepaling beoogde bijdragen aan de beheersdoelstellingen zijn overeenkomstig die van de bepalingen 5.9., 5.10. en 5.11., met dien verstande dat door volledige uitsluiting van alle soorten drijfmest de uit- en afspoeling van organische meststoffen nagenoeg geheel wordt voorkomen.

Tevens ontstaan gunstiger omstandigheden voor vegetaties die minder voedselrijke omstandigheden vereisen.

De landbouwkundige effecten komen vrijwel overeen met die van de bepalingen 5.9., 5.10. en 5.11. samen.

- 5.13. BEPALINGEN OMTRENT HET MAAIEN

5.14.

5.15.

De verschuiving van de eerste maaidatum naar een later tijdstip heeft tot doel om de bedrijfsvoering ter plaatse enigszins te extensiveren. Doordat in het voorjaar minder organische mest en kunstmest zal worden aangewend, zal het totale bemestingsniveau afnemen.

Tevens zal verstoring van weidevogellegfels worden verminderd. Voor de landbouwkundige bedrijfsvoering betekenen deze bepalingen dat de eerste snede later in het voorjaar kan worden gemaaid.

Indien de eerste snede tevens niet wordt geweid, zal de bemesting worden aangepast en de grasproductie in kwaliteit en hoeveelheid achterblijven bij de normale situatie.

Bepaling 5.15. betekent dat het weiden vrij kan geschieden. In het gebied van De Wilpse Uiterwaard vindt de beweiding voor een groot deel plaats door jongvee of mestvee in kleinere aantallen gedurende langere tijd. Dit heeft tot gevolg dat er een meer selectieve beweiding plaats kan vinden. Deze bepaling heeft derhalve tot gevolg dat omstandigheden worden gecreëerd waarin diverse planten goede mogelijkheden krijgen om zich te ontwikkelen.

5.13. BEPALINGEN OMTRENT HET WEIDEN

5.14.

Het doel van de bepalingen omtrent het weiden komt enigszins overeen met dat van de bepalingen die het maaien betreffen.

Dat wil zeggen dat ten gevolge van een uitstel van de vroegste weidedatum in het voorjaar extensivering van het grondgebruik optreedt en dat de weidevogel-legsels worden gespaard.

Het landbouwkundig gevolg van deze bepalingen is dat het vee later in het voorjaar kan worden ingeschaard. Dit kan belemmerend werken op de bedrijfsvoering, terwijl tevens een lagere grasproduktie plaatsvindt, zowel naar hoeveelheid als naar kwaliteit.

5.16. GEEN KUNSTMEST GEBRUIKEN VOOR 15 MEI

Deze bepaling is gecombineerd met bepaling 5.15.

Het gevolg van deze bepaling is dat in het voorjaar sterk concurrerende produktiegrassen in hun groei worden getemperd. Hierdoor krijgen andere soorten tot 15 juni - zijnde de datum, van bepaling 5.15. - gelegenheid om zich te ontwikkelen.

Landbouwkundig betekent deze bepaling dat de produktie in het voorjaar minder hoog zal zijn en dat het geoogste produkt kwalitatief achter blijft bij dat van normaal geoogst gras.

6. DE VERGOEDINGEN

6.1. DE BEHEERSVERGOEDING

Voor het berekenen van de grondslagen voor de beheersvergoeding is het verschil vastgesteld in produktieniveau, tussen het vergelijkingsgebied en het reservuatsgebied.

Verder is berekend wat de toename in arbeidsaanspraken is wanneer het gewenste beheer wordt uitgevoerd. Ook is het verschil vastgesteld in de exploitatieaanspraken bij de uitvoering van het beheer zoals dit in het beheersplan is weergegeven. De drie genoemde componenten vormen de grondslagen voor de beheersvergoeding.

Voor het verschil in produktieniveau is voor 1985 een bedrag vastgesteld van f 0,41/kVEM. Dit bedrag wordt jaarlijks herzien.

6.2. DE AANPASSINGSVERGOEDING

Uitgangspunt van de berekening van de aanpassingsvergoeding is de gedachte, dat als gevolg van een afname van de grasopbrengst door de beheersmaatregelen de bestaande bedrijfsuitrusting (gebouwen, werktuigen) minder volledig en doelmatig kan worden benut gedurende de tijd dat deze nog niet is aangepast aan de geringere grasopbrengst. Deze onvolledige benutting wordt gecompenseerd door de aanpassingsvergoeding. De aanpassingsvergoeding is aanvullend op de beheervergoeding, heeft een aflopend karakter in de tijd (maximaal 18 jaar) en wordt per bedrijf berekend. Wanneer het verschil tussen de werkelijke veebezetting op het bedrijf en de berekende genormeerde veedichtheid 1 g.v.e./ha of meer is, dan komt het bedrijf in aanmerking voor de maximale aanpassingsvergoeding. Is het verschil tussen de werkelijke veebezetting op het bedrijf en de berekende genormeerde veedichtheid minder dan 1 g.v.e./ha dan komt het bedrijf in aanmerking voor een gedeelte van de maximale aanpassingsvergoeding. Dit gedeelte wordt voor het betreffende bedrijf berekend afhankelijk van de werkelijke veebezetting op het bedrijf.

De prijs per kVEM voor het berekenen van de aanpassingsvergoeding bedraagt voor 1985 f 0,31/kVEM.

Dit bedrag wordt jaarlijks herzien.

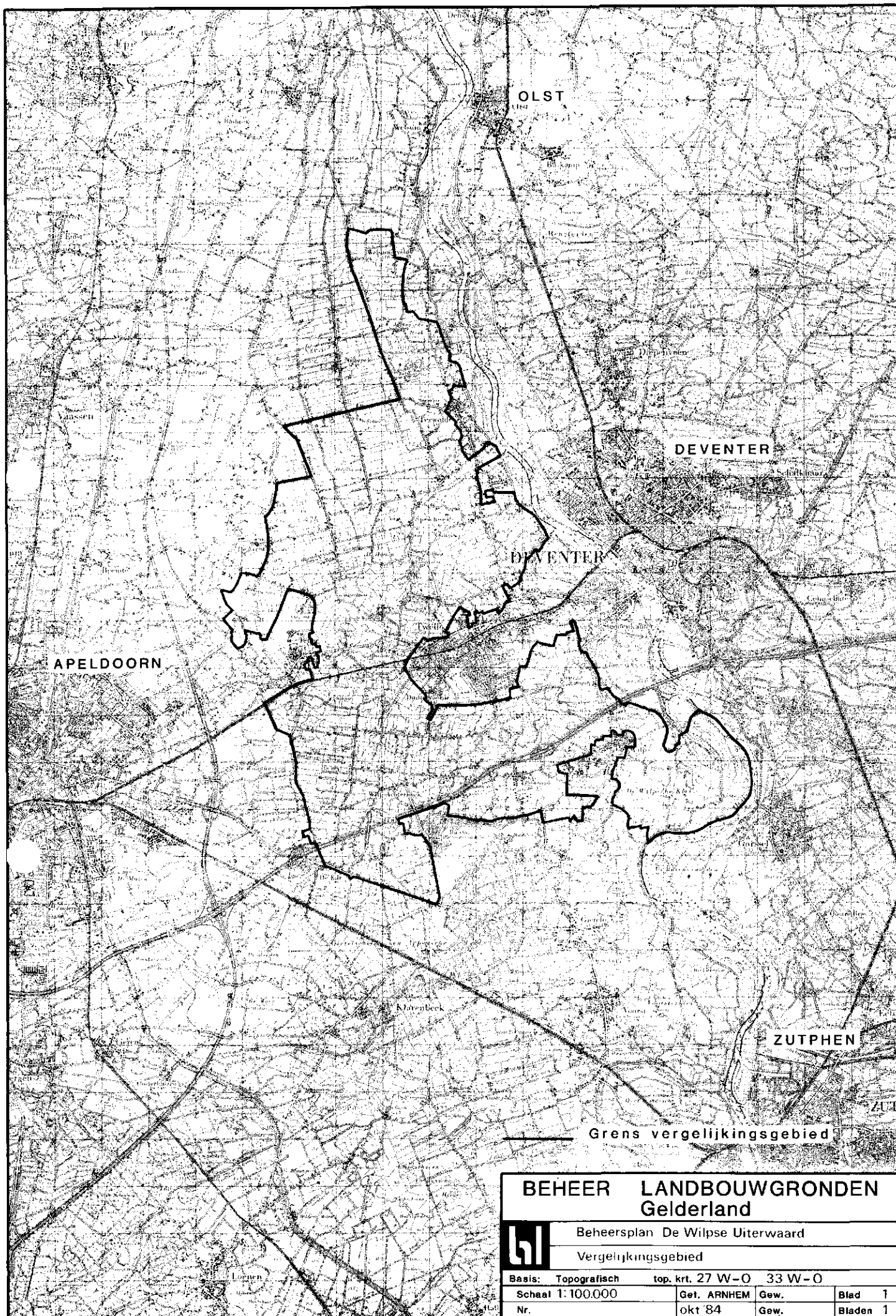
6.3. DE VERPACHTERSVERGOEDING

In het reservuatsgebied worden sommige gronden verpacht. Ook verpachters komen in aanmerking voor een vergoeding indien de pachter een beheersovereenkomst afsluit. Dit is niet van toepassing indien de verpachter een publiekrechtelijk lichaam of een terreinbeherende natuurbeschermingsinstantie is. Van een verpachtersvergoeding is sprake wanneer de pacht prijs in het reservuatsgebied achterblijft bij de pacht prijs in het vergelijkingsgebied.

Voor het reservuatsgebied van De Wilpse Uiterwaard is de verpachtersvergoeding vastgesteld op f 25,--/ha/jaar.

7. AANPASSING VAN HET BEHEERSPLAN

Jaarlijks worden de bedragen herzien die worden gehanteerd voor de berekening van de beheers- en aanpassingsvergoedingen. Uiterlijk bij het einde van een beheersperiode wordt gezien of ook de grondslagen zelf aanpassingen behoeven. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer zich in het vergelijkingsgebied bepaalde ontwikkelingen hebben voorgedaan die tot herziening van de grondslagen leiden.

BEHEER LANDBOUWGRONDEN Gelderland

Beheersplan De Wilpse Uiterwaard

Vergelijkingsgebied

Basis: Topografisch	top. krt. 27 W-0	33 W-0	
Schaal 1:100.000	Get. ARNHEM	Gew.	Blad 1
Nr.	okt '84	Gew.	Bladen 1

De beheersverplichtingen

De volgende verplichtingen worden opgenomen in de beheersovereenkomsten die in het reservaatgebied De Wilpse Uiterwaard worden gesloten tussen het Bureau Beheer Landbouwgronden, hierna te noemen "het bureau", en ondernemers van geheel of gedeeltelijk in het reservaatgebied gelegen landbouwbedrijven, hierna te noemen "de ondernemer".

1. De ondernemer komt met het bureau overeen de percelen cultuurgrond zodanig te beheren, dat het vanuit natuurwetenschappelijk, landschappelijk en cultuurhistorisch oogpunt bijzondere karakter van het gebied, waarin bedoelde percelen zijn gelegen, tenminste behouden blijft.
2. Het onder 1 bedoelde beheer betekent dat de ondernemer bij de beheerspakketten 1, 2, 3, 4 en 5 gehouden is:
 - a. de aanwezige sloten, slootjes en greppels te handhaven;
 - b. geen nieuwe greppels en drainage aan te leggen of anderszins werken of werkzaamheden te verrichten die een wijziging van de detailontwatering of een verlaging van de grondwaterstand tot gevolg hebben;
 - c. niet te egaliseren, te woelen, te diepploegen, te bezanden, te ontgronden of anderszins wijzigingen in het reliëf of in de bodemstructuur aan te brengen;
 - d. geen ruwvoer en afval op te slaan;
 - e. geen zuiveringsslib te gebruiken;
 - f. geen chemische onkruidbestrijdingsmiddelen te gebruiken, met dien verstande dat pleksgewijze toepassing is toegestaan;
 - g. het grasland niet te scheuren, te frezen en opnieuw in te zaaien;
 - h. het grasland niet te rollen en te slepen in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en 15 juni, met dien verstande dat deze werkzaamheden zijn toegestaan binnen 1 week na een overstroming.
3. Naast de onder 2. genoemde verplichtingen is de ondernemer
 - I bij beheerspakket 1 gehouden:
 - a. geen mestvarkensdrijfmest te gebruiken,
 - b. geen drijfmest te gebruiken in het tijdvak dat ligt tussen 1 oktober en 1 maart en in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en 1 juni,
 - c. het grasland niet te maaien en te beweiden in het tijdvak dat ligt tussen 1 januari en 1 juni;
 - II bij beheerspakket 2 gehouden:
 - a. geen mestvarkensdrijfmest te gebruiken,
 - b. geen drijfmest te gebruiken in het tijdvak dat ligt tussen 1 oktober en 1 maart en in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en 15 juni,
 - c. het grasland niet te maaien en te beweiden in het tijdvak dat ligt tussen 1 januari en 15 juni;
 - III bij beheerspakket 3 gehouden:
 - a. geen drijfmest te gebruiken,
 - b. het grasland niet te maaien en te beweiden in het tijdvak dat ligt tussen 1 januari en 1 juni;
 - IV bij beheerspakket 4 gehouden.
 - a. geen drijfmest te gebruiken,
 - b. het grasland niet te maaien en te beweiden in het tijdvak dat ligt tussen 1 januari en 15 juni;

- V bij beheerspakket 5 gehouden:
- a. geen drijfmest te gebruiken,
 - b. het grasland niet te maaien in het tijdvak dat ligt tussen 1 januari en 15 juni,
 - c. geen kunstmeststoffen te gebruiken in het tijdvak dat ligt tussen 1 januari en 15 mei.
4. Onder het verrichten van handelingen als bedoeld onder 2. en 3. wordt tevens verstaan het doen verrichten van deze handelingen.
 5. De onder 2. en 3. bedoelde verplichtingen gelden niet indien zij in strijd zijn met een publiekrechtelijke regeling - en voor zover deze publiekrechtelijke regeling de mogelijkheid van ontheffingen en vrijstellingen kent - de ondernemer op een daartoe ingediend verzoek geen ontheffing of vrijstelling heeft verkregen.
 - 6.1. De directeur Landelijke Gebieden en Kwaliteitszorg in de provincie Gelderland, hierna te noemen de directeur, kan namens het bureau, na daartoe overleg te hebben gepleegd met de consultant Natuur, Milieu en Faunabeheer en de directeur Landbouw en Voedselvoorziening in de provincie Gelderland ontheffing verlenen van één of meer van de hiervoren genoemde verplichtingen, met inachtneming van het ter zake gestelde in het beheersplan.
 - 6.2. Een verzoek tot ontheffing als bedoeld in het eerste lid dient bij aangetekend schrijven te worden ingediend bij de directeur.
 - 6.3. In geval van dreigende overstroming kan ontheffing worden verleend van de verplichtingen met betrekking tot het maaien en weiden. Indien een ondernemer zonder ontheffing zich niet houdt aan deze verplichtingen, zal de directeur achteraf bepalen in welke mate sprake is van in gebreke zijn. De ondernemer is niet in gebreke indien de afdeling Waterberichtgeving van de directie Bovenrivieren van Rijkswaterstaat een rivierstand, hoger dan 4,25 m +N.A.P. bij Deventer, heeft voorspeld en indien de ondernemer de handeling binnen 1 week nadien schriftelijk bij de directeur heeft gemeld.
 - 6.4. De directeur dient binnen een tijdvak van 15 dagen na verzending van een verzoek tot ontheffing als bedoeld in het tweede lid zijn beslissing aangaande het verzoek bij aangetekend schrijven aan de ondernemer kenbaar te maken.
 - 6.5. Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden.

Bijlage 4

Overzicht van de vergoedingen (prijspeil 1985)

Pakket beheersbepalingen	Beheersvergoeding (f/ha/jaar)	Maximale aanpassingsvergoeding (f/ha/jaar)	Maximale totale vergoeding (f/ha/jaar)
1	495	290	785
2	660	365	1.025
3	765	290	1.055
4	910	365	1.275
5	755	285	1.040